

kričáč

Časopis javnega zavoda RTV Slovenija • leto 49 • številka 3 • december 2020 • poština plačana pri pošti 1102 Ljubljana

Planica!

Foto: Adrijan Pregelj

Foto: Aleš Ogrič

Foto: Janez Podlesnik

vsebina

- 4 Naj bo srečno in zdravo 2021!
- 6 Mojca Menart: 50 let Založbe kakovostnih programov
- 8 Komuniciranje: Izzivi v medosebnih odnosih v času epidemije
- 10 Ko se te dotakne covid-19
- 11 Svet delavcev: Delo v času epidemije je izziv za vse
- 12 S snemanja nove nadaljevanke Inšpektor Vrenko
- 13 Ježkov nagrajenec Vlado Kreslin
- 14 Četrto stoletje najboljšega spleta vsebin
- 15 Skit – splet mladih za mlade
- 16 Nagrade
- 18 Dragomir Mikelič v rubriki Naša leta
- 22 Nagrade, In memoriam
- 23 Križanka

KRIČAČ je interni časopis javnega zavoda RTV Slovenija
 Ustanovitelj in izdajatelj: RTV Slovenija,
 Ljubljana, Kolodvorska 2, 1550 Ljubljana
 Telefon: 01 475 25 30 e-mail: kriac@rtvslo.si
 Interni časopis Kričać je uredila Služba za komuniciranje RTV SLO
 Prelom: Ma3ca, Trzin
 Tisk: Tiskarna Cicero, Begunje na Gorenjskem,
 naklada 2000 izvodov
 Prispevke je lektorirala Vesna Vrabič.
 Redakcijo smo zaključili: 19. decembra 2020
 Avtor fotografije na naslovnici: Marko Kostajnshek

Splet ni več prihodnost, je sedanjost

Leto 2020 ni bilo posebno le zaradi pandemije in spremenjenega načina življenja. Leto 2020 je bilo res posebno tudi zaradi drugačnega načina našega dela v uredništvu spletnega portala. Tole besedilo pišem dan po poslovnem dogodku, ki smo ga kolegici, ki odhaja na porodniški dopust, pripravili v uredništvu. Dogodek smo imeli na posebnem spletnem kanalu prek teamsov, na daljavo. Bilo je res nekaj novega. Imeli smo spletni klepet v živo, si izmenjavali »gife«, fotografije in se od kolegice pač »poslovili«, kot se spodobi. Čeprav na daljavo. Medtem je dežurna popoldanska novinarska ekipa MMC-ja komunicirala v sosednjem kanalu na teamsih, videokonferenco je vodila dnevna urednica iz prostorov uredništva. Spremljali so dogodke, pisali članke in komunicirali prek kanala, ki ga že skoraj vse leto z vmesno poletno pavzo vsak dan uporabljamo za delo dežurne ekipe novinarjev in lektorjev. Dežurni kolegi niso imeli časa, da bi se nam pridružili v sosednjem kanalu, kjer smo se poslavljali od kolegice.

Leto 2020 smo torej živeli, delali in preživeli predvsem na spletu, na daljavo. Vsaj velika večina. Našo spletno stran je v tem letu spremljalo kar 60 odstotkov več uporabnikov kot prejšnje leto, pet najbolj branih člankov vseh časov spletne strani rtvslo.si je iz leta 2020.

Kako bi torej lahko preživeli to nenavadno leto, če ne bi imeli dostopa do interneta? Če ga ne bi uporabljali redno, brez nekih posebnih težav oziroma zadržkov? Kako bi lahko delali, če ne bi bilo teamsov, zooma in drugih aplikacij, ki omogočajo preprosto komunikacijo na daljavo v živo?

Pred 25 leti, ko se je 24. decembra »rodila« spletna stran rtvslo.si, vsega tega ni bilo. Če je 25 let v življenju posameznika razmeroma veliko, je 25 let v »življenju« spleta in novih tehnologij pravzaprav celo stoletje. Na spletu namreč čas poteka hitreje, vsak dan lahko spremljamo novosti s tehnološkega področja. Vsak dan se pojavijo novi načini oziroma oblike posredovanja in spremljanja informacij po spletu. In pred 25 leti, ko je imelo le nekaj odstotkov ljudi dostop do spleta, je RTV Slovenija že imela svojo spletno stran. Takrat je bil to pionirski podvig. Redke je takrat splet zanimal, redki so ga razumeli kot prihodnost. Na novi spletni strani so bila najprej objavljena obvestila, RTV-spored, kmalu tudi nekatere digitalizirane TV-oddaje. Prvo leto je bilo 86 tisoč ogledov spletnih strani. 25 let pozneje, v času, ko se je pravzaprav celotno življenje preselilo na splet, je vsak dan 3 milijone ogledov naše strani, najbolj brani članek leta 2020 pa ima kar 750 tisoč ogledov. Splet tako ni več prihodnost, temveč sedanjost. Tudi ko bo konec vseh omejitev zaradi covida-19, bo splet ostal sedanjost, čeprav se bomo spet lahko družili v živo in ne prek spletnih kanalov v aplikacijah. Prihodnost pa bodo še naprej predstavljali predvsem kakovostne in verodostojne informacije ter dobri javni mediji.

Srečno in zdravo novo leto 2021! Letos ima ta dobra želja še posebej pomenljiv predznak.

Kaja Jakopič, MMC

Starejši se sprašujejo, ali je bilo leto 2020 hujše kot leto 1991. Tedaj so bili prelomni časi in deset dni prave vojne. Leta 2020 smo imeli le dva in pol običajna meseca, potem pa vojno z zelo zahrbtnim virusom in ne navaden predvolilni čas. Obakrat RTV Slovenija izhaja ponosna na opravljeno delo.

Poslušalcem, gledalcem in bralcem smo posredovali ažurne informacije in vedno znova pojasnjevali, kako je nastal, kakšen je in kaj se bo s tem zahrbtnim virusom dogajalo. Kako se izogniti okužbi, kako ravnati, da ne bi okužili drugih. Tudi v teh časih in kljub pritiskom za drugačno ravnanje smo ohranili

vlogo in delovanje javne radiotelevizije. Ni nam bilo vedno lahko. Razmere so bile in so še vedno izjemne, ravnanje pa včasih brez časa za veliko premisleka in posvetovanja.

Toda zmogli smo zaradi prizadevanja skoraj vseh zaposlenih. To cenim in se zavedam, da je bil vaš prispevek toliko pomembnejši, ker ste se z virusom spoprijemali tudi doma, v družbi tistih, ki vam veliko pomenijo.

Žal se optimistične napovedi niso uresničile. Cepivo, ki bo, kot je videti, edino učinkovito orožje, bo na voljo pozneje, kot so napovedovali in mi vsi upali. Virus je prišel v naše družine, med prijatelje. RTV Slovenija pa je in bo tudi v prihodnje skrbela za program. Pri tem ni potrebe, da se prepiramo, kaj je pomembnejše, radio, splet ali TV-informacije, izobraževalne oddaje ali zabava.

In čisto na koncu ... Veste, da je to moja zadnja »novoletna poslanica«. Ko so me leta prosili 2017, da bi s svojim znanjem in sposobnostmi pomagal prebroditi čas, ko bo RTV prešel iz poslovanja z uporabo rezerv v čas, ko bo ustanovitelj začel zagotavljati dovolj denarja za skupaj dogovorjeni obseg programskih aktivnosti, si nisem mislil, da bomo imeli tako smolo sploh najti odgovornega predstavnika ustanovitelja. Žal je šlo glede tega od slabega na slabše in danes iščemo predstavnika ustanovitelja, ki bi sploh razumel pomen javne RTV v teh prelomnih časih in izjemno preprosto dejstvo, da se kljub vsem racionalizacijam, ki ste jih čutili pri svojem delu s 6 milijoni evrov manj prihodkov kot leta 2012, ne da delati. Žalili so me, kazali kot dežurnega krivca, me razreševali, pa vendar upam, da bom, ko bom končal, lahko vsakemu od vas pogledal v oči in, če bo priložnost, spil kavo ali kaj drugega.

Zdravo in srečno v letu 2021!

Igor Kadunc, MBA; generalni direktor

Spoštovane kolegice, dragi sodelavci, spoštovani nekdanji kolegi in kolegice, ki to berete! Če bi vam kdo lani decembra rekel, da boste letos doživeli to, kar ste, bi mu rekli, naj ne brije norcev iz vas. Pa vendar je skoraj za nami, čeprav bi Kitajci rekli, da bo to šele 11. februarja, ko se po njihovem štetju konča leto podgane. Pred nami je nova neznanka, leto 2021. Le kaj vse nas čaka?

Leto 2020 je bilo kljub vsemu za Televizijo Slovenija uspešno leto, saj smo se po gledanosti vrnili v leto 2012, gledajo pa nas tudi v živo po spletu in po spletu na zahtevo – slednje je gledanost, ki gre čez meje leta 2012, na kar smo lahko ponosni. To, da smo letos dosegli 98 odstotkov gledalcev, je naš zelo velik uspeh, saj nas gledajo tudi tisti, ki sicer trdijo, da ne.

Dobri rezultati so delo vseh nas, še posebej pa tistih, ki se zavedamo velike odgovornosti, ki jo imamo v časih, ki niso »normalni«. Uspehov smo v tem letu nanizali toliko,

da zlahka katerega izpustimo: od odličnih gledanosti Jezera in V imenu ljudstva, prek odlično produciranih športnih in razvedrilnih dogodkov, do izvrstnih nagrajenih otroških in mladinskih, dokumentarnih in izobraževalnih filmov, svetovalnih in pogovornih oddaj, prek nove oddaje za Slovence v zamejstvu in prispevkov kolegov iz regionalnih centrov. Ob vsem naštetem pa je informativni program, ki je iz dneva v dan pod najhujšim povečevalnim steklom te družbe, v katerem gledalci in zainteresirana javnost spremlja vsako besedo, vsak korak, ki ga naše ekipe naredijo na terenu, vedno bolje gledan.

Naš spletni presežek je bilo letos kolesarstvo, Tour de France, ki ga je na televizijskem portalu spremljalo dodatnih 70.000 gledalcev, kar pomeni 3,5-odstotni rating. Ob vsem povedanem je treba posebej izpostaviti sredi marca ob koncu tedna pripravljeno novo oddajo za šolarje Izdrom in vse dejavnosti na spletu, ki so vodile k portalu za šolajočo se mladino, ki jo učitelji in učenci v teh dneh uspešno uporabljajo pri pouku. Velik uspeh je

tudi odlično sodelovanje s kolegi z radia, vse bolj se povezujemo tudi z multimedijским središčem, čisto na koncu leta pa v sodelovanju s člani našega simfoničnega orkestra pripravljamo božično oddajo. Presežki v tujem programu, ki je ob zelo bogati spletni in televizijski ponudbi postal sinonim za kakovost, so tisto, kar nas še dodatno ločuje od množice televizijskih kanalov, ki jih najdemo v ponudbi kabelskih operaterjev.

Dobri smo, o tem pričajo podatki, še boljši pa bomo, če se bomo znali medsebojno pohvaliti in se spoštovati, saj je prav vsak član ekipe enako pomemben za dobro kakovost; razlika med člani ekipe je v odgovornosti, ki jo na koncu nosijo posamezniki.

Srečno 2021!

Natalija Gorščak,
direktorica TV programov

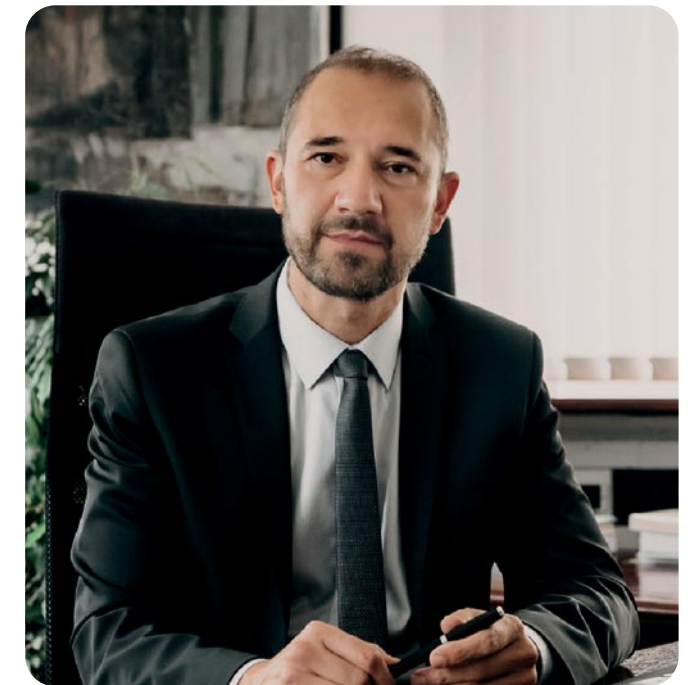
Drage kolegice in kolegi, ne bom ugibal, kako težko se bomo poslovili od okroglega leta 2020. Si ga bomo pa dobro zapomnili.

Prepričan sem, da bo vsak tudi iz tega leta zadržal kaj svetlega, pa poskusimo raje s te plati.

V resnici sta nam dvajsetici prinesli toliko zahtevnih preizkušenj, kot jih večina izmed nas najbrž še ni srečala, vsaj ne toliko na kupu. Korona nam je dirigirala skoraj vse leto, prinesla je številne turbulence, čutili smo jih vsepovsod, samo na letalih ne, nadelala nam je maske. Ni pa nas utišala. Radio je, nasprotno, v času korone postal še bolj glasen zaveznik javnosti, in ta mu je to potrdila. Radio Slovenija je imel leta 2020 rekordne številke poslušanosti v zadnjih 15 letih, slišali in videli smo nekaj izvrstnih projektov, lepih primerov medprogramskega sodelovanja znotraj RTV Slovenija, dobro li nijo LJ–KP–MB. Nekaj je prinesla korona, drugo pa vi.

Čeprav nas je epidemija stisnila vsakega v svoj kot, nas je vendarle tudi povezala. Če se samo spomnim prvega vala in zadnjih dni marca ob prvem primeru okužbe v naši hiši, ko smo bili vsi neprimerno manj pogumni kot danes. Vsej negotovosti navkljub toliko zavzetosti, treznosti in predanosti, kot sem jih zaznal takrat na nenavadno opustelih radijskih hodnikih, v studiih in na dvorišču, še nisem srečal. In tega se velja večkrat spomniti. Tudi takrat, ko ne delimo prepričanj, ko teže sklepamo kompromise in ko nas vse prepričuje, da nič ni v redu. Pa je. Marsikaj. Veliko je tudi odličnega! Na vseh programih, v vseh enotah in ekipah. Zato sem pa tudi koroni malo hvaležen. Prinesla nam je marsikatero spoznanje in uvid, kakršnega lahko doživimo samo v najzahtevnejših časih.

Zahvaljujem se vam za opravljeno delo, distanco in bližino, za prizadevanja med službo in domom, za zunajserijsko leto 2020, v vseh pogledih.

Hvala za posluh, prilagodljivost in navsezadnje tudi za nekaj prizanesljivosti do zagotovo nikoli popolnega vodenja našega Radia.

Naj zaključim z besedama, ki smo ju letos, precej dramatično sicer, začutili in dojeli: bodite zdravi!

Lepe praznike in mirnejše leto, ki prihaja, vam želim!

Mirko Štular,
direktor radijskih programov

Mojca Menart

Da bi tudi v prihodnje ostali pomemben partner

Založba kakovostnih programov ZKP RTV SLO letos praznuje abrahama. Njena zgodovina je pestra in njena zakladnica vsebin, ki so pomemben del naše kulturne dediščine, bogata. Kot pravi vodja založniške dejavnosti Mojca Menart, poslanstvo založbe tudi po petih desetletjih od ustanovitve ostaja enako – v sodelovanju z RTV-programi podpreti kakovostno produkcijo različnih zvrsti in žanrov ter omogočiti njeno dostopnost po različnih poteh zunaj etra. »Po slovenskih izdajah veliko lažje kot v preteklosti sežejo Slovenci po vsem svetu in različne zainteresirane javnosti, na primer tuji izvajalci sodobne glasbe, ki prek naših izdaj na svetovnih portalih pridejo v stik s slovenskimi skladbami in skladatelji ter se dogovorijo za nova sodelovanja.«

Ivo Umek, dolgoletni vodja Založbe kaset in plošč, Mojca Menart, vodja Založbe kakovostnih programov, foto: Adrian Pregelj

Letošnje jubilejno leto se je začelo z legendarnim Iztokom Mlakarjem. Februarja je skoraj tri desetletja po izidu albuma Iztoka Mlakarja Štorije in baldorije izšla še spominska vinilna plošča. Dva koncerta sta bila razprodana dobesedno v sekundah.

Tri desetletja sodelovanja z Iztokom Mlakarjem, medsebojnega zaupanja in pet studijskih albumov nam je v poseben ponos in

zato smo se tudi dogovorili, da ZKP-jevo jubilejno leto začnemo z izidom njegovega prvenca na vinilni plošči ter skupaj z Valom 202 pripravimo ob izidu ta dva koncerta, pri tem pa vse ostane v Iztokovem ustaljenem majhnem krogu nekaj deset ljudi. Iztok vedno želi vsakogar na koncertu videti v oči, biti res v neposrednem stiku, zato si je na Ljubljanskem gradu izbral najmanjšo dvo-

rano, a prek radijskega etra in televizije je koncert lahko slišalo in videlo veliko več ljudi. Zahvala za dolgoletno Mlakarjevo zvestobo ZKP-ju gre predvsem mojemu predhodniku Ivu Umeku, jaz sem se pridružila pri zadnjih dveh studijskih albumih ter vključila tudi Andreja Karolija. Andrej je Iztoka pregovoril še v video snemanje koncerta in ga nadgradil z dokumentarcem, ki ga že težko pričakujem.

ZKP RTV Slovenija je jubilej zaznamovala še z enimi kulturnimi albumi – Dolgcajtom. Dogodka se je udeležilo več uglednih novinarjev, kritikov in prirediteljev koncertov tako iz Slovenije kot tudi Hrvaške.

V 50 letih se je nabralo kar nekaj kulturnih albumov in Dolgcajt je bilo ob 40-letnici izida smiselno restavrirati in vnovič izdati na vinilu, ker je imel prelomno vlogo na prostoru celotne nekdanje Jugoslavije. Žal je epidemija preprečila jesensko koncertno turnejo Pankrtov na Hrvaškem in v Srbiji, kjer imajo Pankrti še vedno veliko občinstva, kar bi prispevalo tudi k prodaji. Tako je ostalo le pri res dobrih kritičnih odzivih, pa tudi s prodajo v naši spletni trgovini smo lahko zadovoljni, je pa izpadla tista na koncertih, ki je za nosilce zvoka zadnja leta zelo pomembna.

Pankrti in Iztok Mlakar so le dvoji od številnih glasbenih legend, ki so sodelovale z ZKP RTV Slovenija. Kakšen pečat je založba pustila v slovenski glasbeni industriji?

Pri ZKP je svoje prvence izdalo veliko danes legendarnih glasbenikov, pevcev, kantavtorjev, ansamblov in skladateljev, pa naj gre za kantavtorje Janija Kovačiča, Andreja Šifrerja, Vlada Kreslina, Tomaža Domicelja, Rudija Bučarja ali za pevke in pevce od Helene Blagne in Ota Pestnerja do Jana Plestenjaka in Nine Strnad, tu je več ansamblov in zasedb vseh žanrov od Slovenskega okteta, Belih vran in New Swing kvarteta do legend Slovenske popevke, ansamblov narodno-zabavne glasbe, pop in rock zasedb, kot so Avtomobili in Videosex, do simfoničnih orkestror RTV Slovenija in Orkestra Slovenske filharmonije, na primer z legendarnim zadnjim posnetkom hrvaškega dirigentskega velikana Lovra Matačića na vinilki, desetih posnetkov in izdaj z velikima slovenskima dirigentoma Samom Hubadom in Antonom Nanutom, nepozabnih jazz projektov z Jožetom Privškom, Petrom Ugrinom, otroških pesmi in pravljic in tako naprej. V desetletjih, če odmislimo vse licenčne izdaje iz 70-ih in 80-ih, ki jih po letu 91 ZKP ne izdaja več, je izšlo več kot 1000 različnih programov na nosilcih zvoka in slike, zato je res težko naštet vsaj najpomembnejše. Nekdaj je ZKP zaradi velikih komercialnih prihodkov, ko so šle naklade tudi prek 100.000, danes pa je izjemno redka 1000 izvodov, lahko v resnici dodatno sofinancirala tudi bolj drzne izdaje sodobne avtorske glasbe, podpirala prvence, nekomercialne izdaje šansonov, komorne glasbe, iz dobičkov kupila RTV-prostore na Trubarjevi, kjer sta zdaj Izobraževalno središče in ZKP, itn. Do pred kakšnimi desetimi leti je nekomercialne izdaje s sofinanciranjem podpiralo tudi Ministrstvo za kulturo, danes pa se mi na te razpise ne moremo več prijaviti, lahko le pomagamo pri oblikovanju prijave avtorskih projektov samozaposlenim umetnikom in nato v partnerstvu s kakšnim od glasbenih uredništev projekt izpeljemo. Na teh razpisih prijavitelji redko uspejo, saj na Ministrstvu za kulturo velja prepričanje, da lahko to tako in tako vse financira RTV.

Na eni strani so poslušalci, vaši kupci, na drugi pa ustvarjalci. Kdo oziroma kateri projekt vam je v vseh teh letih najbolj živo ostal v spominu?

Ne morem se odločiti za enega ali dva, saj sem že od študija muzikologije in nato dolgoletnega urednikovanja na nacionalnem radiu rada odkrivala nove stvari vseh zvrsti, pa naj gre za glasbo ali pravljice, animacijo ali filme.

Založba kakovostnih programov, foto: Adrian Pregelj

Poklicno izhajam iz tako imenovanih resnoglasbenih vod. Ko sem med študijem v 80. letih začela delati na Radiu Slovenija, so nas delili na »resnjake« in »zabavnjake«, toda tej delitvi sem se vedno izmikala, saj sem na primer še kot honorarna sodelavka delala tako dnevno kroniko festivala Druga godba kot poročala z Dunajskih slavnostnih tednov ter dubrovniškega in salzburškega festivala. Več let sem bila urednica za simfonično glasbo in nato odgovorna urednica radijskih glasbenih programov. Muzikologijo sem šla študirati zato, ker sem hotela povezati glasbo in novinarstvo v podporo ustvarjalcem, umetnikom. V vseh RTV-okoljih in ekipah, v katerih sem do zdaj delala, sem se trudila, da bi bili kot team uspešni v podpori in promociji slovenske kulture in umetnosti. Ponosna sem na primer, da sva pred leti z Janijem Kendo pripeljala na Val 202 Jureta Longyko z Izštekanimi, ki je danes prava institucija in lahko tudi v ZKP vsako leto skupaj z Valom izdamo kakšen dober Izštekan projekt. Veseli me, da smo fizične izdaje slovenskih skladateljev, ki kot tripartitni projekt med Radiem Slovenija, ZKP in DSS tečejo od sredine 90. let, letos nadgradili tudi z izdajami digitalnih albumov. Nepozabno bo lansko poletje, ko sem večkrat obiskala skladatelj Lojzeta Lebiča v njegovem kabinetu na SAZU in sva poslušala posnetke njegovih del ter jih izbirala za Antologijo na štirih ploščah ob njegovi 85-letnici, kar smo skupaj zasnovali in izpeljali s kolegi iz ARS-a, ZKP in Kulturnega društva Mohorjan z Lebičevih rojstnih Prevalj. Osrečilo me je dejstvo, da nam je lani v sodelovanju z Radiem Slovenija uspelo izdati prve zvočne knjige, za katere sem si prizadevala več let, pa je bilo za majhen slovenski trg ne-realno, da bi jih izdajali v obdobju CD-jev, ko bi vsak roman pomenil kovček plošč, v digitalnem svetu pa dolžina na primer skoraj 13 ur kriminalke Jezero Tadeja Goloba ni nobena težava. In ko so lani na knjižnem sejmu po okrogli mizi Programa ARS o zvočnih knjigah pristopili tako videči kot slepi kupci teh knjig

in pohvalili vrhunsko kakovost radijske produkcije teh izdaj v primerjavi z drugimi ponudniki, sem bila res ponosna.

Je letošnje nenavadno leto, ko se je življenje za nekaj tednov povsem ustavilo, glasba pa je bila tista, ki nas je vse povezala, kakorkoli vplivalo na povpraševanje po vaših izdelkih?

Zlasti spomladi, ko je sicer vse obstalo, je bila naša spletna trgovina dobro obiskana, prav tako je v tem jesenskem času, so pa žal na drugi strani zaprte ostale trgovine, knjižarne, knjižnice, šole in vrtci, ki so reden kupec naših izdaj.

Zgodovina ZKP RTV Slovenija je prepletena z RTV Slovenija. V najboljših časih, torej v 80. letih, je bilo pri »kasetni« zaposlenih kar 67 ljudi, danes vas je pet. Kakšen pomen ima danes ZKP v RTV SLO? In v duhu prazničnih želja, kakšnega bi si želeli imeti oziroma ohraniti v prihodnje?

Res sem ponosna na to našo majhno ZKP-ekipo, v kateri nas je zaposlenih pet, nepogrešljivih pa je tudi nekaj stalnih zunanjih sodelavcev in dva študenta. Vsi smo zelo večopravilni, sodelujemo, si pomagamo, se trudimo vsak po svojih močeh in vsi skupaj, čeprav je v tako majhni zasedbi včasih res naporeno. Želela bi si, da bi imeli možnost kakšne kadrovske okrepitve in da bi bili ob naslednjih spremembah Zakona o RTV vendarle prepoznani kot javna služba. Pa seveda, da bi lahko tudi v prihodnje dobro sodelovali z različnimi deli naše razvejene RTV-hiše in bili pomemben partner tako različnim slovenskim javnim zavodom kot civilni družbi in posameznih avtorjem in izvajalcem s področja kulture in umetnosti, da bi imeli malo več finančnih možnosti podpirati in izdajati dobre glasbene projekte in zvočne knjige ter čim prej zagnati videoteko na zahtevo v podporo slovenskemu filmu.

Mojca Boštelc

Izzivi v medosebnih odnosih med epidemijo

Epidemija koronavirusne bolezni covid-19 je dodobra preoblikovala tudi naše delovne obveznosti, delovna mesta in ne nazadnje ponekod hote ali ne hote grobo posegla tudi v medsebojne odnose med sodelavci. Kako pomembno je spoštljivo in odgovorno komuniciranje, se morda najbolje zavedamo prav sodelavci na RTV Slovenija. V času, ko so se, kot pravi Vanda Šega, razlike in razdalje spremenile tudi v nezaupanje, strah, utesnjenost, negotovost, jezo, zavist, pritiske in stiske, se je dobro spomniti, da moramo ostati človek človeku. Odgovarja Vanda Šega, pooblaščenka za preprečevanje mobinga.

Kakšne razlike opazate med prvo in drugo epidemijo koronavirusne bolezni?

Ob prvem valu korone smo se vsi zresnili, prestrašili in zavzeto sledili navodilom stroke, da bi bolezen čim prej premagali. Virus je prišel od zunaj in nas vse enako ogrožal. Poleg bolezni so ustaljeni red in duševni mir načenjale le omejitve gibanja, prepovedi druženja ter higienske in varnostne zahteve. V nekaj primerih, ko je bila zaznana okužba, se je nemudoma ukrepalo in poskrbelo za varnost vseh, ki so bili z okuženim kakorkoli v stiku. Večino stisk je ustvaril nov način dela, v katerem se mnogi niso znašli. Iz strahu pred okužbo so se številni raje izolirali in ostali

doma, dokler se niso pojavili strahovi, da bodo sčasoma postali odveč in brez dela. Veliko stisk so porodile skrbi staršev za varstvo predšolskih otrok in pomoč otrokom pri šolanju na daljavo, saj smo čez noč večinoma vsi ostali doma, pouk in delo pa naj bi potekala čim bolj nemoteno. To je bilo lahko pričakovati, ne pa tudi uresničiti. Ne gre zanemariti dejstva in dodatne skrbi, saj je bilo finančno nadomestilo bistveno manjše od redne plače.

Če so nas spomladi omejevali in preizkušali ukrepi in omejitve, so nas z jesenjo pričakale prve okužbe. Bolezen se ne dogajala več tam zunaj, temveč postaja vsakdanjost – v domačem, službenem in družbenem okolju. Pride brez opozorila. Povsod. Na bolezen nismo nikoli pripravljeni. Šele ko se zgodi, ko se je treba z njo spoprijeti, dobijo vsa opozorila drugo razsežnost in niso več le črke na obvestilih, ki smo se jih večinoma že navadili in naveličali.

Ko preberemo, da so nove okužbe na Komenskega, Kolodvorski, Tavčarjevi, Čufarjevi, v RC Maribor ali RC Koper, pa gre zares. To zadeva nas vse. In je preizkus, kdo in kakšni smo.

Tisti, ki so se z boleznijo že srečali, prek lastne preizkušnje ali bolezni najbližjih, vedo, da se ne gre šaliti. Da ima bolezen veliko vidnih, prepoznavnih, obvladljivih znakov, pa gotovo marsikaj, kar bomo vedeli jutri, čez leto dni ali nikoli.

Tisti drugi, ki o bolezni le beremo, se je bojimo in se ji izogibamo, pa si morda zatiskamo oči, da se nam to ne more zgoditi. Ali še slabše, da obsojamo in krivimo in žalimo tiste, ki se po preboleli bolezni, zdravi, s potrdilom zdravstvene stroke, vrnejo na delo. Namesto da bi jih pozdravili z »dobrodošel/-la nazaj na delo«, se jim izogibamo, jih odpravimo iz svoje bližine in označujemo kot »nosilce zla«, ki prek njih lahko pride tudi na nas.

Žal so za vsem zgoraj opisanim resnični ljudje. Naši sodelavci. Tisti, ki ne znajo opraviti s svojimi strahovi, ki niso sposobni empatije, občutka za drugega in skupnost, v kateri delajo. In tisti, ki se šibki, od bolezni preizkušeni, z veseljem vrnejo na delo, tam pa jih pričaka odklonilen sprejem. K sreči gre za izjemne primere, ki pa le potrjujejo, da nismo nikoli dovolj pripravljeni na situacije, ki nam jih življenje ponudi.

Kako upravičen je strah pred stigmatizacijo?

Zaznamovanje posameznika zaradi nečesa, kar se mu je zgodilo, je nezrelo, neetično in kratkovidno. Porodi se iz lastnega strahu ali nevednosti. Do zdaj v zavodu nismo imeli tako izrazitih primerov stigme, kot so jih izzvali zadnji primeri okužbe s koronavirusom. Nismo se bali ne gripe, ne aidsa, ne raka, ne borelioze in še česa. Smo le vedeli dovolj o naštetih boleznih ali so se naše psihološke, socialne, čustvene, etične in kulturne vrednote tako razhljale in porazgubile, da nismo več sposobni videti drug drugega? To lahko v naših odnosih pušča dolgotrajne posledice, ki jih bomo le stežka in počasi celili. Vse bolj se nakazuje spoznanje, da bomo več škode kot bolezen naredili drug drugemu. V zavodu in v družbi nasploh.

Kakšen konkreten nasvet, da bi bilo v teh izrednih razmerah čim manj nejevolje na delovnem mestu?

Odgovore, kako ravnati, mora posameznik poiskati v sebi. Priporočila stroke so nam povsod na voljo. Poznamo jih. Pa naj se imenujejo nasveti, ukrepi ali uredbe, naj gre za maske, razkužila ali varnostne razdalje. Pomembni so spoštovanje drugega, zaupanje, strpnost, solidarnost in osnovna človeška kultura, ki ljudi osvobaja, povezuje in bogati. Lepa beseda in nasmeš, pa čeprav izza maske, delata čudeže. Zastonj sta, a marsikaj blagodejno pozdravita.

M.B.

Nerazumljivi časi zahtevajo razumljivo komuniciranje

Letošnje precej ponesrečeno leto je nepričakovano izpostavilo pomen in nove potencialne medsebojnega komuniciranja. Časi, ki so nas presenetili, prestrašili in pahnili v virtualno delovno okolje, so nas hkrati prisilili k uporabi novih komunikacijskih poti in načinov izražanja. V tem absurdnem letu marsikaj temelji prav na komunikaciji.

Zaposleni se med seboj razlikujemo v marsičem, tudi v dojetju, razumevanju in spoprijemanju s kriznimi situacijami. Nekateri so bolj, drugi manj zaskrbljeni, eni bolj, drugi manj dovzetni za spoštovanje navodil in zapovedi tega trenutka. Ko gre za tako ključno dejavnost, kot je javni medij, se vsi zavedamo, da delovni proces ne sme in ne more biti prekinjen. Še več, delovati moramo učinkovito, profesionalno in kredibilno ne glede na okoliščine, ki nas v kriznih časih spremljajo. Zato je pomembno, da se znotraj delovnih skupin odprto pogovarjamo o problemih, zastavljamo vprašanja in odpiramo razprave. Neposredna komunikacija z nadrejenimi naj ima prednost pred razpravami na družbenih medijih. Vodje v takšnih težkih razmerah prevzemajo skrb in odgovornost za nemoten potek dela. Zaposleni so upravičeni do jasnih odgovorov. Če komunikacija med sodelavci ni korektna, se kaj lahko zgodi, da se razprava

preseli v okolja, ki za reševanje težav niso primerna. Tak način komuniciranja v tistem, ki ga uporabi, vzbudi zavajajoč občutek, da zadevo rešuje, v bistvu pa jo le še bolj zapleta, in to nas pripelje v slepo ulico. Čeprav komuniciramo v danem trenutku, se vedno zavedajmo, da ima naša komunikacija dolgoročen učinek, zato raje vnaprej razmislimo, kako se bodo naše besede odrazile v bližnji ali daljni prihodnosti.

To nenavadno obdobje je na opustele hodnike in ulice med drugim prineslo že davno pozabljen način komuniciranja – prijazen pogled, prisrčen pozdrav ali nasmeš v očeh prijatelja, sodelavca ali znanca. Srečujemo se s pogledi in si zaželimo vse dobro.

Polonca Komar,
vodja Službe za komuniciranje

Ko se te dotakne covid-19

RTV Slovenija spada med organizacije, ki so v času izrednih razmer, naravnih nesreč in epidemij izrednega pomena za obveščanje državljanov in državljanek. Tega se zavedajo vodstvo, zaposleni, zato stalno spremljamo aktualno dogajanje na tem področju in smo sprejeli predpisane preventivne ukrepe in protokol ravnanja v primeru potrjenih okužb s covidom-19. Toda kljub temu se tudi na RTV Slovenija nismo mogli popolnoma izogniti obolem.

Z vami sta bila pripravljena deliti svoji izkušnji sodelavca Aleš Dolinar, montažer v TV Produkciji, in Marjanca Plaznik, producentka v MMC-ju.

Aleš Dolinar

Kako je bolezen prizadela vas? Ste jo prepoznali po simptomih ali ste bili napoteni na testiranje zaradi morebitnih stikov z okuženimi?

Ko sem bil z ženo na dopustu v Črni gori, sem prejel klic nadrejenega, da sem bil v stiku z okuženo osebo. Že dan pred tem sem imel glavobol, ki nikakor ni bil enak glavobolu, kot ga poznam. Potem sem postajal vse bolj utrujen, zadnji dan pred letom domov pa je bilo kosilo čisto brez okusa, čeprav so ga vsi hvalili. Takrat sem izgubil že okus, a še vedno nisem pomislil, da bi se lahko okužil. Po prihodu na letališče so nas vse poslali v karanteno. V ponedeljek sem bil po pogovoru z osebno zdravnico napoten na testiranje, kjer so potrdili covid-19.

Ste imeli kakšne pridružene bolezni? Je dober imunski sistem pomemben v boju s covidom?

Imam pridruženo bolezen, in sicer diabetes tipa 2. Covid-19 sicer takrat ni bistveno vplival na vrednosti, mi pa zdaj dela težave, in sicer kot posledica bolezni. Tudi krvni pritisk mi je zrasel za 40 enot, tako da smo morali povečati odmerek terapije. Bistven je dober imunski sistem, predvsem pa dobra fizična aktivnost. Brez te bi verjetno bolezen, ki mi je že tako zadala dovolj težav, prenesel še veliko slabše.

Ste okužili še koga v družini? In če da, kako je potekal dan, da ste vzdrževali distanco in kljub temu skrbeli drug za drugega? Kako se je odzvala družina?

Na srečo nihče v družini ni zbolel. Sinova sta desetdnevno karanteno preži-

vela večinoma v svojih sobah. Težko je vzdrževati razdaljo, če živiš v stanovanju. Perilo in posteljnino smo vsak dan prali na 90 stopinj, žena pa je skrbela za dodatno razkuževanje stanovanja. Srečo smo imeli, da sem okužbo preboleval julija in smo lahko imeli okna neprestano odprta. Je pa grozno, ko ne moreš na svež zrak. Po eni strani zaradi bolezni, po drugi pa zaradi izolacije. In s tem tudi vsa tvoja družina, čeprav je zdrava.

Kako pa se vam sicer zdi, da se je država odzvala na obstoj in napredovanje koronavirusne bolezni?

Mislim, da kar pohvalno. Čeprav se mi zdi, da bi lahko med poletnimi počitnicami naredila več. Na vseh obalah se je trlo ljudi brez primerne razdalje.

Kaj ste med prebolevanjem bolezni najbolj pogrešali oziroma kaj bi spremenili, če bi bilo mogoče?

Zdravstvo in zdravnico, ki me je vodila v času okužbe s covidom-19, lahko samo pohvalim. Vsak dan sem bil voden prek telemedicinske obravnave zaradi pridruženih bolezni. Takšnega odnosa nisem doživel še nikjer. Razložila mi je vse tako, da sem razumel. Vsak dan me je poklicala, me vprašala, kako se počutim, itn. Prav tako drugo zdravstveno osebje, s katerim sem imel stik. Karantenske odločbe so bile takrat izdane prepozno. Nekatere zadeve oziroma ukrepe bi morali sprejeti že prej. Predvsem pa mislim, da ljudje, ki bivajo v domovih za starejše občane, čeprav so najranljivejša skupina, potrebujejo bližino svojcev. Mislim, da bi se tukaj dalo marsikaj narediti.

Marjana Plaznik

Moram priznati, da sem bila v trenutku, ko me je hči Eva obvestila, da je velika verjetnost, da se je okužila in da je možnost, da sem okužena tudi jaz, kar precej zaskr-

belo. Najprej zaradi nje in seveda tudi zaradi sebe in predvsem vseh mojih doma.

Pa se je res zgodilo. Začutila sem rahle bolečine v grlu in naslednji dan dobila vročino. Ker smo že vedeli, da je hči pozitivna, sem bila skoraj 100-odstotno prepričana, da sem okužena tudi jaz. Čez dva dni pa je zbolel tudi mož.

V ponedeljek sem poklicala svojo zdravnico, ki me je poslala na test, ki je bil pozitiven. Moža niso testirali, ker je imel enake znake in mu je zdravnik rekel, da gre gotovo za covid-19. Druga hči je dobila prve znake konec naslednjega tedna in se je očitno okužila od naju.

Prvi teden je potekal kot ena običajna viroza in ni bilo nič posebnega. Glavobol, vročina, smrkanje ... Sem si že mislila, da to pa res nič ni, da je res še manj kot gripa.

Po dobrem tednu pa najprej izguba vonja in okusa, potem pa hude bolečine v mišicah in sklepih, še hujši glavobol, pokašljevanje, predvsem pa sem bila popolnoma brez moči in energije. Drugi in tretji teden sta bila zelo naporna. Počasi se je začelo izboljševati, doma sem bila skoraj štiri tedne, zdaj sem v službi in kakšen dan je še vedno kar nekaj težav. Menda kar traja, da si človek opomore in zdaj je že en mesec od okužbe, povsem dobro pa še vedno ni. Še vedno potrebujem počitek tudi čez dan, tudi tableto proti bolečini vzamem sem in tja, je pa veliko veliko bolje, kot je bilo. K sreči.

Res k sreči, ker si kar ne morem misliti, kaj bi lahko bilo. Sem bila vesela, ker sem bila tisti prvi teden, pred okužbo na dopustu in vsaj v službi nisem nikogar okužila. Me je pa to pričakalo doma.

Moj nasvet sodelavcem: ni navadna gripa, morda med mladimi, v naših letih (50+) pa gotovo ne, zato bolezen jemljite resno in upoštevajte navodila, ker z njimi zaščitite sebe in seveda tudi druge.

Svet delavcev

Delo v času epidemije je izziv za vse

Si je kdo izmed nas predstavljal, da bo epidemija tako globoko zarezala v naša življenja, v naš vsakdan, v naše delo, ki je mnogokrat že samo po sebi postavljeno pred številne preizkušnje? In ko smo nekje pred poletjem mislili, da se je življenje umirilo vsaj za hip, nas je jesen z vso močjo znova opomnila, da se razmere ne bodo tako hitro umirile. Vsi smo se znašli pred številnimi izzivi, tako zaposleni kot vodstvo. Kako zagotoviti varne pogoje za delo? Imamo dovolj zaščitne opreme? Je zaščitnih mask dovolj za vse? Kaj pa razkužili? Kako bo poslej potekalo naše delo? Kako bo z delom, sodelavci, če se nekdo izmed nas okuži? Številna vprašanja, ki so se porajala mnogim izmed nas.

Zaščitna oprema

Sredi marca so pridne roke hišnih živil naradile maske iz blaga za vse zaposlene. Tako smo premostili prvo krizo, ko mask na trgu ni bilo dovolj in so se zaposleni lahko zaščitili na delovnem mestu. V Svetu delavcev smo opozarjali, da morajo zaščitne maske prejeti prav vsi, tako so bile dostavljene v oba regionalna centra in dopisništva po Sloveniji. Danes težav z dobavo mask nimamo, še vedno pa je z njimi treba ravnati skrbno. Nji-

hova uporaba je obvezna v vseh službenih prostorih. Koliko zaščitnih mask pripada na zaposlenega, smo želeli izvedeti tudi v Svetu delavcev, a do danes tega odgovora nismo prejeli. Pojavila pa so se ugibanja, ali so hišne maske ustrezne pri zaježitvi širjenja okužb ali ne. Po zadnjih podatkih Nacionalnega inštituta za javno zdravje se največ ljudi okuži na delovnem mestu, zato smo v Svet delavcev vodstvo večkrat pozvali, da se, kjer je to mogoče, čim več zaposlenim omogoči delo na domu in vsem izplača nadomestilo za uporabo lastnih sredstev in materiala.

Skupaj, a narazen

Poseben izziv je delo v pisarnah, v katerih je več ljudi. Prezračevanje prostorov, varnostna razdalja, ustrezno klimatizirane pisarne – zlata pravila za zaščito zdravja in ohranjanje varnega delovnega okolja, kot pravi zdravstvena stroka. Virus se namreč hitreje širi v zaprtih prostorih kot na prostem, zato moramo biti v notranjih prostorih še posebno pazljivi. A kaj storiti, če je v pisarni, ki je bila doslej primerna, zdaj preveč ljudi? Vodstvo smo v Svetu delavcev večkrat pozvali, da Služba varnosti in zdravja pri delu v prostorih RTV-ja, v katerih potekajo sestanki in delo,

določi največje število ljudi glede na epidemiološke razmere. Pisarne in skupni prostori so danes opremljeni s tako imenovanimi pleksi stekli, med zaposlenimi pa je najmanjša razdalja 1,5 metra. Veliko logističnih prijemov je danes potrebnih pri ekipah na terenu. Vzpostavilo se je izmenično delo ekip, ki se ne srečujejo. Ob koncu dela pa se delovni prostori in oprema razkužujejo.

Odgovorno in po pravilih

Kadar zaposleni sumi na okužbo, vendar še ni izdana odločba o karanteni oziroma ni jasno, ali potrebuje samoizolacijo, smo v Svetu delavcev pozvali, da naj se vsem izda pisno pojasnilo oziroma protokol, kako ravnati.

Nošenje maske, medosebna razdalja in prezračevanje prostorov so enostavni ukrepi, ki ne zahtevajo veliko časa, energije in denarja. Z zmanjšanjem stikov na najbolj nujne in neizogibne pa omejujemo možnost okužbe v delovnem okolju. Ne glede na vse – zdravje zaposlenih je vedno na prvem mestu, zato hvala vsem, ki spoštujete pravila, saj tako skrbite zase in za svoje sodelavce.

Sabina Francek Ivović

Spoštovane sodelavke in sodelavci!

Ko smo lani razmišljali o prihajajočem letu, smo vedeli, da ne bo med najlažjimi. Toda nič nas ni moglo pripraviti na preobrate, pretrse in preizkušnje, pred katere nas je postavilo leto 2020. Epidemija in z njo povezane spremembe so pri vsakem od nas popolnoma predurjene načrte, razmere, odnose, strahove in pričakovanja.

Pokazalo se je, da naša RTV-jevska ladja tudi v nemirnih vodah ohranja kredibilnost, zaupanje javnosti, preudarnost in modrost. Vse to omogočate vi, spoštovane sodelavke in sodelavci, ki ste tudi v najbolj negotovih časih predano opravili svoje delo. Epidemija nas je naučila, da smo kolektiv, ki je kljub velikosti lahko zelo odziven, prilagodljiv, kritičen, prodoren, pogumen, drzen, požrtvovalen, tovariški, solidaren in sočuten. Spoznali smo, da kljub pregovorni pasivnosti ljudi zmoremo prav iz njih, svojih poslušalcev, gledalcev, bralcev, kritične, strokovne, splošne in drugih javnosti tudi javno pridobiti zagovornike, ki razumejo, kako veliko dajemo naši družbi s svojim delom, z delčki, ki jih vsak od nas prispeva k neštetim uram kakovostnega, verodostojnega in dostopnega programa ter drugih vsebin.

V Svetu delavcev RTV Slovenija smo se skozi vse leto trudili, da ne bi bil noben glas preslišan. Med epidemijo smo vam bili vedno na voljo za vprašanja in se potrudili, da vam pridobimo odgovore, poskušali smo urediti najbolj varne, prijazne, spodbudne in seveda zakonite pogoje za delo. Pomagali smo z dodatnimi programi promocije zdravja, s skrbjo za počitniške zmogljivosti, spodbujali smo dobre odnose, poskušali pomagati zglediti trenja, nesporazume, z zbori delavcev smo želeli izboljšati informiranost o dogajanju na RTV-ju.

Leto pred nami nam na prvi pogled ne ponuja veliko optimizma, a v Svetu delavcev si bomo tudi v prihodnje prizadevali, da boste lahko še naprej ustvarjali uspešno RTV-jevsko zgodbo.

Želimo vam miren božič in zdravo leto 2021!

V imenu Sveta delavcev RTV Slovenija predsednica Petra Bezjak Cirman

Primeri inšpektorja Vrenka Januarja na TV SLO

Kljub izredno zahtevnemu letu 2020, ki je zaradi pandemije pred filmsko-snemalno ekipo postavilo številne izzive in ovire, jim je v **Igranem programu Televizije Slovenije** uspelo posneti novo, šestdelno kriminalno nadaljevanko z naslovom **Primeri inšpektorja Vrenka**. Nenavadni primeri, zanimivi liki, inteligentni zapleti in presenetljivi razpleti zagotavljajo kakovostno vsebino za širše občinstvo.

Nova izvirna slovenska kriminalna nadaljevanka, ki je nastala po **romanah Avgusta Demšarja**, prihaja na spored **prvega programa Televizije Slovenije** drugo nedeljo leta 2021, natančneje **10. januarja 2021 ob 20. uri**.

Nadaljevanka je bila posneta v 52 snemalnih dnevih, in sicer od 1. avgusta 2020 do 15. oktobra 2020.

»Snemanje v času covid-19 je bilo zelo zahtevno, saj se je ekipa poleg natrpanega snemalnega načrta in vročine srečevala tudi z dodatnimi omejitvami, povezanimi z ukrepi proti covidu-19. Premagali smo vse ovire in upamo, da bomo slovenskemu občinstvu lahko predstavili še eno visokokakovostno nadaljevanko, ki jim bo popestrila začetek naslednjega leta,« je povedal **urednik Igranega programa na TV SLO Jani Virk**.

Nadaljevanka postavlja v središče Inšpektorja Vrenka, ki se v mariborski prestolnici ukvarja s preiskovanjem kriminalističnih primerov in temnih skrivnosti ali strasti, ki usodno posegajo v človeška življenja. Poleg zahtevne službe pa zgodba zasleduje tudi zasebno življenje inšpektorja Vrenka. Po

mamini smrti mora skrbeti za odtujenega očeta, z lastnico lokala Mojco pa razvija prijateljski odnos, ki obeta, da bo zrasel v nekaj večjega.

V glavni vlogi inšpektorja Martina Vrenka nastopa **Dario Varga**, kriminalistično ekipo pa sestavljata še **Jurij Drevenšek** (Marko Breznik) in **Lotos Šparovec** (Oskar Brajdič). **Katarina Čas** igralsko upodablja lastnico lokala in inšpektorjevo prijateljico Mojco, **Janez Hočevar** Rifle njegovega ostarelelega in odtujenega očeta Borisa, ob njih pa se v številnih vlogah pojavlja še veliko drugih prepoznavnih igralk in igralcev.

Avtorsko jedro nadaljevanke sestavljajo režiserja Boris Jurjašević in Slobodan Maksimovič, direktor fotografije Vladan G. Jančević, scenografka Mateja Medvedič, kostumografka Katarina Šavs, oblikovalka maske Eva Uršič, montažer Jurij Moškon in skladatelj Anže Rozman.

Decembra v naši hiši poteka postprodukcija omenjene nadaljevanke. Na snemanju je bila večina ekipe zunanja (izjeme so bili asistenta snemalca Primož Novak in Luka Tomažič, mikroman Goran Tutić ter producenta Janez Pirc in Barbara Daljavec), celotna postprodukcija pa bo izpeljana v naši televizijski hiši. Oblikovalec zvoka je Robert Sršen, kolorist Matej Pevec. Za nemoten potek postprodukcijskega procesa skrbita Goran Babič in Saša Patačko Koderman.

Katja Pečaver

Foto: Luka Matijevac, Mitja Mlakar

Vlado Kreslin še vedno je malo tudi »naš«

Istega leta, ko se je Vlado Kreslin pridružil skupini Martin Krpan in z njo ustvaril legendarna albuma *Od višine se zvrsti ter Bogovi in ovce*, je sprejel še eno pomembno življenjsko odločitev – zaposlil se je v Kadrovske službi na RTV Slovenija. Kot pravi Marjan Kralj - King, se je, čeprav je bila njegova duša zapisana glasbi, dobro znašel tudi v izobraževanju.

Vlado Kreslin je prejemnik nagrade Franeta Milčinskega - Ježka za leto 2020. Kot je zapisal predsednik žirije Slavko Hren, Kreslin že več kot 40 let s svojim delovanjem pušča izjemen pečat v programih nacionalnega radia in televizije ter v širši slovenski kulturi in je v marsičem pravi na-

daljevalec duha Franeta Milčinskega - Ježka. Pomemben pečat pa ni pustil le kot izjemen glasbenik, temveč tudi kot eden naših zaposlenih. »S Kresotom sem se srečal v začetku 80. let. Kmalu sem spoznal, da bi bilo bolje, da se namesto s popoldanskim varstvom osnovnošolcev ukvarja z našimi štipendisti, pripravniki ...« se spominja Marjan Kralj - King, nekdanji vodja kadrovske službe, ki danes uživa zaslužen pokoj. Kot pravi, se je dobro znašel pri izobraževanju bodočih RTV-jevcev. »Iz nemščine je prevedel knjižico o mikrofonih, ki je postala učno gradivo za bodoče tonske mojstre. Vsi tisti, ki so pri njem opravljali pripravniške izpite, se tega še zdaj spomi-

najo z nasmehom.« Dodaja, da je svojo pokončnost in pogum dokazal tudi s svojim slovesom od varne službe državnega uradnika. »Odločil se je za negotovo pot svobodnega ustvarjalca in prav je imel.« Prav Marjan Kralj - King je tisti, ki ga je brez pomišljanja nominiral za letošnjo Ježkovo nagrado. »Njegova široka panonska duša in peta poezija sta osvojili srca starih in mladih. Njegovi koncerti so svojevrstni dogodki, na katerih odzvanja pesem solidarnosti in enakosti. Njegov nasmeh pa nam srca napaja s toploto, kot nas je z njo napajal Ježek. Zato je Kreso, moj nekdanji sodelavec in prijatelj za vse čase, letošnji dobitnik Ježkove nagrade.« M. B.

Ne v kupleraj, v Beltinško bando

Včasih na avtocesti dohitim reportažni avto Radia Ljubljana in instinktivno vzklidem: »Naši!« Ko ga prehitim, pomaham vozniku in se v hipu zavem, da je od mojega službovanja na Radiu Slovenija minilo že več kot 25 let in voznik ni več eden od tistih, ki sem jih poznal.

Leta 1983 sem se zaposlil v kadrovske službi RTV Slovenija (pozneje se je razcepila in sem spadal pod radio) kot referent za izobraževanje in deset let skrbel za štipendiste, pripravnike, jezikovne tečaje, praktikante iz Afrike, Azije itn. Užival sem v delu in tudi v družbi sodelavcev, s katerimi smo bili odlična banda pod krono Marjana Kralja - Kinga.

Potem pa sem se spomladi 1993 odločil za profesionalno glasbeno pot. Nekega dne sem poklical direktorja, g. Franceta Vurnika, in ga prosil za sprejem. Breda mi je natipkala odpoved. Bilo je proti koncu delovnega dne in v mestu je bila Beltinška banda,

s katero smo imeli zvečer snemanje. V skladišču sem izbrskal star radijski sprejemnik Savica in potrkal na vrata g. Vurnika. Direktor se me je razveselil, postavil sem radijski sprejemnik na tla, se povzpel nanj in izvlekel papir. Prebral sem: »Prosim za sporazumno prekinitev delovnega razmerja, da lahko sestopim z radia!« in skočil z radijskega sprejemnika na tla. Odprla so se vrata in v pisarno je vstopila Beltinška banda ter zaigrala Daj mi Micka pejsne nazaj! Direktor je obnemel in samo vprašal: »Ja, v kateri kupleraj boste pa šli od tod, g. Kreslin, pa ja ne čez cesto?«

Pa vendar slovo ni bilo tako enostavno. Še dolgo sem se počutil kot del kadrovske službe in radia ter šele čez eno leto priredil poslovilno veselico. Igrala je Beltinška banda.

Vlado Kreslin

Fotografija: Osební arhiv V. K.

25 let RTVSLO.si

Četrto stoletje najboljšega spleta vsebin

V obletniškem letu je obisk strani zgodovinsko rekorden. Do oktobra 2020 je spletno mesto vsak mesec v povprečju obiskalo več kot 675 tisoč različnih uporabnikov, kar je za tretjino več kot v istem obdobju lani in skoraj 60 odstotkov več kot pred desetimi leti.

Spletno mesto, na katerem vsak mesec objavijo več kot 2000 člankov, je vstopna točka tudi do več različnih portalov, kot sta portal Televizije Slovenija in Radia Slovenija, ter drugi portali, kot so Otroški portal, Moja generacija – portal za starejše, Dostopno – portal za invalide, korporativni portal RTV SLO, portal in spletna trgovina Založbe ZKP.

RTVSLO.si obsega tudi veliko tematskih portalov posebnih projektov (Zeleni petek, Naš prispevek družbi, Predsodki, Burna dvajseta, Univerza100, Prekmurje 1919–2019, Izza zidov, V iskanju svobode idr.) in več kot 20 tematskih portalov za posebne dogodke (Volitve v ZDA, 30 let države Slovenije, Dirka po Franciji, Dirka po Španiji idr.). Portali nastajajo v okviru Uredništva za nove medije; pri večini projektov sodelujejo in soustvarjajo vsebine tudi uredništva Radia in Televizije Slovenija.

Uporabniki v obsežnem naboru vsebin, na portalih, podstraneh, v rubrikah in projektih, ki so na tem spletnem mestu, najdejo bogastvo vseh avdio-, video- in besedilno-slikovnih vsebin, ki jih različna uredništva RTV Slovenija pripravljajo vsak dan.

Spletno mesto ima letos v povprečju več kot 85 milijonov ogledov na mesec, število ogledov se je v primerjavi s primerljivim obdobjem lani zvišalo za več kot 50 odstotkov. Marca 2020 je število unikatnih uporabnikov spletnega mesta prvič v zgodovini preseglo 800 tisoč. Marca in novembra 2020 je število ogledov vsebin preseglo 100 milijonov. Novembra je spletno mesto obiskalo 724 tisoč unikatnih uporabnikov.

Podatki iz raziskave MOSS kažejo, da je največ obiskovalcev starih med 30. in 59. letom starosti (63 odstotkov), 20

odstotkov obiskovalcev je starih od 18 do 29 let. Po izobrazbi prevladujejo tisti z dokončano srednjo šolo in z višjo, visoko šolo, univerzo ali višjo izobrazbo (vsak od teh segmentov po 38 odstotkov).

Velik skok obiska in ogledov strani je bil v času epidemije, saj so uporabniki iskali celovite in poglobljene informacije. Te so jim lahko ponudili na najustreznejši način, saj vsebine spletnega mesta vključujejo tri medijske stebre.

Mag. Kaja Jakopič, urednica Uredništva za nove medije, je dejala: »Zavedamo se, da so vsebine tiste, ki privabljajo ljudi, da vsak dan obiskujejo in se vračajo na spletno stran. Obenem se zavedamo, da je poleg ažurnosti in kredibilnih informacij zelo pomemben tudi način predstavitve teh vsebin. Naše novinarsko delo ima v obliki člankov, intervjujev, komentarjev, razlagalnih videov, statistik, grafičnih preglednic in drugih močno podporo tudi v avdio- in videovsebinah, ki jih pripravljata Radio in Televizija Slovenija in jih redno vključujemo k vsebinam, ki jih objavljamo. Tako smo lahko vsi skupaj popoln javni servis za uporabnike.«

Vse o dogajanju v zadnjih 25 letih in tehnoloških dosežkih na splošno ter spletne strani rtvslo.si so na voljo na posebni strani rtvslo.si/25.

Mag. Luka Zebec, vodja Multimedijskega centra RTV SLO, je komentiral: »V začetku lanskega leta smo dokončali celovito tehnično in vsebinsko prenovo novičarskega portala in korporativnih spletnih strani. Nadaljevali smo nadgradnje portalov Televizije, Radia, Dostopno.si za ljudi z oviranostmi, Moja generacija za starejše in portala s parlamentarnimi vsebinami. Izpopolnili smo iskalnik in 4D-predvajalnik, izboljšali kakovost videa, prenovili mobilne aplikacije in ponudili novo TV-aplikacijo za pametne TV-sprejemnike. Rezultati nadgradenj in nenehnih izboljšav, ki jih izvajamo, kot tudi širitev dostopnosti vsebin se poznajo tudi pri obisku vsebin. V prihodnje nameravamo še izboljševati uporabniško izkušnjo, predvsem na področju aplikacij za pametne TV-sprejemnike. Ponudili bomo tudi novi aplikaciji za mlade in otroke.«

Ogledov spletnih strani
Več kot **85 milijonov na mesec**
Skoraj **3 milijone vsak dan**

Na rtvslo.si strani je več kot
10 glavnih portalov

Več kot
675.000 različnih uporabnikov
na mesec

RTVSLO.si
po vsebini

Število objav oziroma predvajanj – analiza RTVSLO MMC za obdobje 2009–2019 in 2020

Obiskanost, klikanost in doseg – Nacionalna valutna raziskava Merjenje obiskanosti spletnih strani – MOSS

Sabrina Povšič Štimatec

Skrit - splet mladih za mlade

Generacija Z se je preselila na družbena omrežja in tako se je spremenil način, kako sprejemajo informacije. Splošna ocena, da mladi ne spremljajo več klasičnih novic, je le mit. Zanimajo jih teme, ki jih tradicionalni mediji ne zaobjamejo toliko, kot bi si želeli. Ali pa na način, ki bi se jim zdel vizualno privlačen.

To so le nekateri izmed razlogov, da smo se na Multimedijem centru RTV Slovenija povezali z uredništvom mladinskih programov na Radiu in Televiziji ter z njimi začeli zbirati vsebine, ki zanimivo in informativno predstavljajo dogajanje okoli nas. Nastal je skrit. Gre za splet vsebin mladih za mlade. Na njem se prepletajo najaktualnejše teme, interaktivne vsebine in izpovedi neobičajno običajnih posameznikov, ki sestavljajo mozaik zgodb. Je prostor, v katerem prikazujemo edinstvene dogodke v družbi, in pojasnujemo fenomene, ki nas obkrožajo. Pozornost je namenjena informacijam prek videovsebin in

podkastov. Ne ukvarjamo se več toliko s številom znakov, temveč s sekundami, s katerimi želimo privabiti pozornost uporabnika. Toda ne s puhloglavimi skeči, plesom in norčijami, skrit je prostor, v katerem se zlivata mladostna energija in razlage sveta okoli in znotraj nas. Skrit želi postati neke vrste arhiv časa. Je osrednja platforma, a hkrati močno soobstaja z družbenimi omrežji, kot sta Instagram in YouTube. Cilj je, da skrit postane ne le splet vsebin, temveč skupnost, ki se lahko razvija in raste ob vsebinah RTV Slovenija.

Klavdija Kopina

Med prejemniki priznanj za najboljše inovacije Podravja tudi del ekipe Radia Maribor

Del ekipe Radia Maribor je priznanje prejel za socialno inovacijo »Zvočna knjiga – Vodnik po izjemnih drevesih v mestnih parkih Maribora«.

V Štajerski gospodarski zbornici, ki je bila nosilec razpisa za najboljše inovacije Podravja, so sicer prejeli, pregledali in ocenili 27 inovacij, pri razvoju katerih je bilo vključenih 118 inovatorjev. Na slovesnem dogodku je bilo podeljenih 5 zlatih, 5 srebrnih in 6 bronastih priznanj ter 11 priznanj za prispevek na področju inovativnosti.

Knjigo, pod katero so se podpisali Lea Zinauer, Karin Bejo in Borut Ambrožič, je v tiskani obliki izdalo Hortikulturno društvo Maribor v sodelovanju z Mestno občino Maribor že leta 2018. Na pobudo predsednika Hortikulturnega društva Maribor, Boruta Ambrožiča, ki je hkrati tudi predsednik Zveze Slovenska unija pacientov in član Sveta invalidov Mestne občine Maribor, je tiskovina zaživela tudi v zvočni obliki. Glavni partner projekta, Radio Maribor, je omogočil uporabo snemalnega studia, v katerem je besedila prebiral dramski igralec Bojan Marošević.

Zvočna knjiga razkriva poslušalcem skrite oziroma spregledane zelene zaklade mesta Maribor in jih približuje slepim in slabovidnim, hkrati pa opozarja na pomen vzdrževanja teh zelenih zakladov. Uporaba te inovacije, ki spada v kategorijo tako imenovanih mehkih oziroma socialnih inovacij, omogoča slepim in slabovidnim uporabnikom nov način samostojnega doživljanja izjemnih dreves v mestnih parkih Maribora.

Radio Maribor svoje informativno in kulturno poslanstvo opravlja že od sredine preteklega stoletja, torej 75 let. Z omenjenim projektom se navezuje na projekt dostopnosti programskih vsebin RTV Slovenija, ki bo omogočal kakovostnejše spremljanje vsebin naših programov tudi uporabnikom, ki potrebujejo prilagoditve.

Vsem ustvarjalcem iskreno čestitamo za prejeto priznanje.

»Sodelovanje, povezovanje in medsebojna izmenjava izkušenj so eden izmed temeljev EU Agende 2030, h kateri je pristopila tudi Slovenija. Zvočna knjiga – Vodnik po izjemnih drevesih v mestnih parkih Maribora, katere glavni partner je Radio Maribor, se osredotoča na socialno-trajnostni vidik približevanja zelenih vsebin slepim

Z leve: tonski mojster Simon Spreitzer, pobudnik projekta Borut Ambrožič in Robert Levstek, odgovorni urednik, foto: Robert Zajšek

in slabovidnim. Je trenutno edini zvočni zapis med več kot 6400 zvočnimi zapisi v Knjižnici slepih in slabovidnih Minke Skaberne v Ljubljani. Družbeno odgovorni pomen socialne inovacije je letos prepoznala tudi ocenjevalna komisija ŠGZ za podelitev najboljših inovacij v Podravju 2020. Veseli smo, da ob sicer prevladujočih tehnoloških inovacijah vedno bolj prihajajo v ospredje tudi tako imenovane mehke inovacije in da nas pri tem podpirajo partnerji, kot je Radio Maribor.«

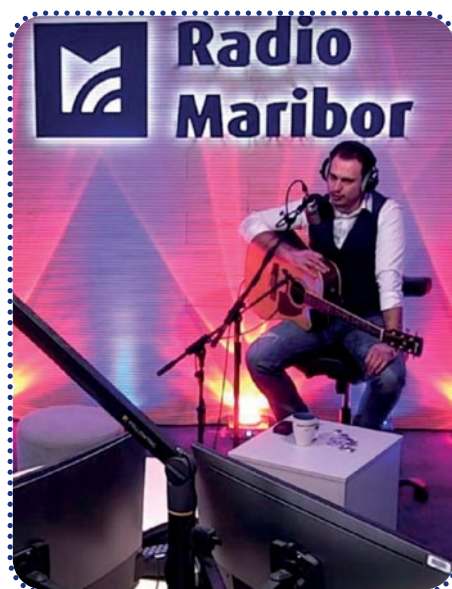
Borut Ambrožič, pobudnik projekta, predsednik Hortikulturnega društva Maribor in Zveze Slovenska unija pacientov

»Skrb za ranljive je eno temeljnih poslanstev javnih programov RTV Slovenija in prav zato smo k projektu pristopili brez obotavljanja, saj smo želeli tako ljudem na našem koncu kot širni Sloveniji predstaviti nišno, a pomembno knjižno delo, ki daje mestu in zainteresirani javnosti poseben pečat,« je povedal odgovorni urednik Radia Maribor, Robert Levstek.

O praznovanju:

Žal sta nam letos odpadli obe osrednji pridelitvi v pomladnih in jesenskih mesecih, a svojo 75-letnico praznujemo predvsem prek etra, ob stiku s poslušalci. Prav njim smo v teh zahtevnih časih pogosto tudi ce-

lodnevna družba. Oktobra smo začeli akcijo »Dobre misli«, ki nam jih zaupajo poslušalci, ter jutranji program pod geslom »Jutra ob kavi so še lepša ob kitari«, ko ob sredah zjutraj med 6. in 9. uro gostimo glasbenike in kantavtorje, z njimi kramljamo in govorimo o rečeh, ki so za poslušalce pogosto skrite.

»Jutra ob kavi so še lepša ob kitari« smo poimenovali sredin jutranji program, ko v studio povabimo glasbenike, s katerimi klepetamo in nam prebujanje polepšajo tudi z igranjem in petjem v živo. Na fotografiji vedno nasmejani glasbenik Dejan Vunjak. Foto: Radio Maribor

Nagrajena radijska igra **Treba bi bilo peljati psa na sprehod**

Med izbranimi štirimi so bile še igre iz Francije (Radio France), Nemčije (ARD) in Anglije (BBC), tako da je pristala v res eminentni družbi velikih nacionalnih produkcij. Uredništvo igranega programa Ars, 3. programa Radia Slovenija, se je s to radijsko igro že lani uvrstilo med finaliste na 71. mednarodnem festivalu Prix Italia, v začetku septembra pa zasedlo drugo mesto na tradicionalnem festivalu komornega gledališča Zlati lev v Umagu, ki je bil letos posvečen zvočnemu gledališču. Zdaj se je igra uvrstila še med štiri finaliste mednarodnega festivala Prix Europa v Berlinu.

Letos je zaradi posebnih razmer zaradi epidemije covid-19 festival prvič potekal prek spleta. Ta festival je zmeraj odlikovalo načelo odprtega foruma. Žiranti, delegirani iz sodelujočih držav, so skupaj poslušali vse igre, o vsaki so se odprto pogovarjali in jih na koncu še tajno kvantitativno ocenili. Letos je bilo žirantov za radijsko igro kar 44, združeni pa sta bili kategoriji serij in samostojnih iger. Do zdaj kljub odmevni prisotnosti radijskih iger iz Slovenije »evrovizijska« vrsta glasovanja nobene še ni povzdignila tako visoko. Tak rezultat je mogoče pripisati tudi individualnemu poslušanju žirantov, ki jih je vsaka stvaritev posebej nagovarjala. Igra Treba bi bilo peljati psa na sprehod je narejena prav za tako vrsto poslušanja, saj je intimna in s svojo senzibilnostjo in univerzalnostjo lahko nagovori vsakogar. Moč radijske igre je prav v tem, da kar najbolj intimno nagovarja vsakega poslušalca posebej. Tega se je ustvarjalna ekipa zavedala in je ustvarila radijsko delo, ki se dogaja le med tremi ljudmi, v vsakem poslušalcu pa trči ob izzive vsakodnevnega življenja, v katerem se razpirajo njegove najpomembnejše teme in vprašanja.

Slovenska igra je nastala po besedilu hrvaškega avtorja Tomislava Zajca. Besedilo je za radio priredila in bila tudi dramaturginja Vilma Štritof. Mateja Goričan je sodelovala kot svetovalka za jezik.

Režija Špele Kravogel ob sodelovanju tonske mojstrice Sonje Strenar in glasbene oblikovalke Darje Hlavka Godina je ustvarila radijsko atmosfero, v kateri je oblikovala različne zvočne ravni, pri čemer je izhajala iz pomembnega izhodišča: molka med liki. Tako je v senzibilni igri poudarek predvsem na njihovih medsebojnih odnosih, notranjih stiskah in drobcih življenjskih zgodb.

Pred nami se po urah odvije ves dan na smrt bolnega glavnega moškega protagonista. Glavno vlogo je odigral Sebastijan Cavazza, njegovega očeta Boris Cavazza, dekle pa je bila Maša Derganc Veselko. Njihovi liki si lahko le malo povedo, nekaj priznanj in dejstev moški z obema še lahko razčisti pred bližajočo se smrtjo. Še prej pa mora poskrbeti, da bo nekdo po njegovi smrti peljal psa na sprehod, kar je svojevrstna in močna metafora.

Vilma Štritof

Fotografija s premierne predstavitve radijske igre Treba bi peljati psa na sprehod v SNG Drama

Dino Subašić se je uvrstil med najobetavnejše evropske novinarje medijskega programa Evropske komisije

Njegov prispevek o projektu Misterion je bil med 542 prijavi na natečaj za najobetavnejše evropske novinarje medijskega programa Evropske komisije Youth4Regions uvrščen med 32 najboljših. Sledilo je povabilo na Evropski teden regij in mest v Bruselj, kjer je zastopal naš javni servis, Radiotelevizijo Slovenija. Ob dogodku v spomin na preminulo mlado novinarja Antonia Megalizzija in Barta Niedzelskega, ki sta bila žrtvi terorističnega napada decembra 2018 v Strasbourgu, je bil izbran med šest najperspektivnejših evropskih novinarjev medijskega programa Evropske komisije.

Dino Subašić je ob tem povedal: »RTV Slovenija smo ljudje, v to verjamem. Kot mlajši dežurni novinar v desku informativnega programa iz dneva v dan črпам nasvete modrejših kolegov. Nikdar ne bom pozabil besed Igorja E. Berganta, ko je dejal, da na televiziji ni prostora za sebičnost, saj »slika pove več, kot mi sami«. A »slika« je treba podkrepiti z branjem. Z željo, da bi tudi moje ustrezalo kriterijem medijske hiše z najvišjo stopnjo kulture govora v državi, sodelujem z Bernardom Stramičem, izjemnim radijskim napovedovalcem. Vrata do novih znanj mi odpirajo projekti Izobraževalnega središča RTV Slovenija, ki jih vodi Tanja Zajc. Tudi oddaja Na lepše me je pripravila na pot v Bruselj, nasvete Mojce Mavec, ki nam vselej odpira

okno v svet, bom vedno nesel s seboj. Hvala, spoštovani kolegi, za predano znanje, za vse besede podpore in pomoči. Tovrstna uvrstitev potrjuje kakovost izobraževalnega sistema Radiotelevizije Slovenija in strokovnega okolja v našem javnem medijskem servisu, ki omogoča pospešen razvoj mladega novinarja. Hvala, Radiotelevizija Slovenija. Pogumno stopam novim zgodbam naproti.«

Dino Subašić pred stavbo Evropske komisije, osebni arhiv

Dragomir Mikelić

Kot štipendist RTV Ljubljana se je po končani elektrotehnični fakulteti v Beogradu 3. maja 1978 zaposlil na TV Koper Capodistria kot inženir vzdrževalec v takratnem TV-laboratoriju. Začetek službovanja je ohranil v zelo lepem spominu. »Sodelavci so me zelo lepo sprejeli. Morda je bil vzrok za to moje mediteransko poreklo, starša sta bila z otoka Raba. Zaupal sem sodelavcem in imel nadvse prijeten občutek, da tudi oni meni, novincu, ki ne pozna slovenskega jezika, zaupajo.«

Po upokojitvi Antona Poberaja leta 1984 ga je takratni direktor TV KC Silvano Sau imenoval za vodjo TV-tehnike. »Leta 1993 me je po odstopu direktorja Roberta Apollonia generalni direktor Peter Mori imenoval za pooblaščenca in potem za v. d. direktorja TV Koper Capodistria. To funkcijo sem opravljal dve leti oziroma do združitve Radia in Televizije KC v Regionalni RTV center Koper Capodistria.«

Dragomirjeva poklicna pot se je hitro vzpenjala

Generalni direktor RTV SLO Žarko Petan ga je 1. decembra 1995 imenoval za vodjo Regionalnega RTV centra Koper Capodistria. To funkcijo, združeno z vodenjem tehnične produkcije centra, opravlja še danes. Dragomir, prijatelji ga kličejo Miki, je mediteransko zelo zgovoren. »Vedno me je veselilo delo z ljudmi. Na fakulteti sem imel nekaj čudovitih profesorjev, ki so nas, čeprav na elektrotehniko, učili tudi o vodenju, komunikaciji, vzdušju v podjetju. Za vedno sem si zapomnil, da je poslušanje sogovornika znanje in temelj konstruktivne in spoštljive komunikacije. Nisem si dovolil priti nepripravljen na sestanek. Verjetno sem tudi zato pozneje kot vodja regionalnega centra odlično sodeloval s komercialno, kadrovske in finančno službo RTV Slovenija.

Imel sem srečo, da sem v Kopru spoznal izjemne ljudi, velikane našega multikulturnega prostora, kot so Mario Abram, Dušan Fortič, Miro Kocjan, Oskar Polak in Silvano Sau. Ti ljudje so postavili radio in pozneje z nekaj kolegi iz Ljubljane (Beno Hvala, Slavko Pernuš) tudi televizijo v Kopru. Imeli so vizijo razvoja in tudi komercialno žilico. Začrtali so raz-

voj radia in televizije, na katerega smo upravičeno ponosni.«

Prvo tehnično znanje o televiziji je pridobil od svojih učiteljev

Sogovornik spoštljivo našteje Ljuba Cergonjo, Staneta Jeriča in Marjana Mankoča. »Posebej so me pritegnili magnetoskopi. Zdi se mi, da bi še danes prepoznal zvoke, ki so nastajali ob doseganju različnih stopenj sinhronizacije na starih IVC-jih. S prvim barvnim tekinom v Jugoslaviji smo bili hkrati tudi prva barvna televizija, ki so jo videli v Italiji. V zgodnjih 80. letih je prišlo do hitre zamenjave filmskih kamer z elektronskimi z ločeno snemalno enoto (po domače »kunta kinte«) in novimi, zelo zanesljivimi magnetoskopi B-formata BCN 50/51. Prve elektronske kamere smo dobili iz tako imenovanega paketa Italijanske unije in paketa Havana po konferenci neuvrščenih leta 1979. Z opremo iz paketa Zimskih olimpijskih iger v Sarajevu leta 1984 smo zamenjali prve barvne TV-kamere v studiu in s prenosnima magnetoskopoma BCN 20 ustvarili možnosti za kakovostno EFP-produkcijo.«

Razpetost med Koprom in Ljubljano

V času, o katerem pripoveduje Miki, predvsem zaradi TOZD-ovske strukture organiziranosti RTV Ljubljana odnosi z Ljubljano niso bili zavidanja vredni. »Naš program se je po obsegu in zahtevnosti širil, toda v tehniki smo bili s tem prepozno seznanjeni in nismo imeli ustrezne tehnološke opreme. Odločil sem se, da pomoč poiščem na TV Ljubljana. Iz stiske mi je pomagal Slavko Pernuš, človek iz-

jemnih sposobnosti, od katerega sem se pozneje veliko naučil. Vrata sodelovanja so se odprla pri vseh, ki so lahko pomagali. Z veseljem ugotavljam, da so odnosi in sodelovanje med produkcijami v Ljubljani, Kopru in Mariboru odlični.«

Po končanem sodelovanju z RAI-em so v koprski televiziji leta 1988 začeli sodelovati z novim, zelo agresivnim partnerjem, TV-hišo Fininvest v lasti medijskega mogotca Berlusconi. »To je bil čas zelo gledanega športnega programa. V tehnološkem smislu je to pomenilo pravi »salto mortale«. Lastna produkcija se je zmanjšala samo na dnevnoinformativni program, krepko pa je bilo treba povečati zmogljivosti na področju predvajanja in hitrih montaž reklamnih blokov. Takrat smo za realizacijo olimpijskih iger v Calgaryju leta 1988 izvedli vrhunsko tehnološko improvizacijo s postavitvijo režije 2 in devet magnetoskopov, od tega šestih v najemu. Oddajali smo 24 ur na dan, imeli smo štiri unilaterale s prizorišč in živo komentiranje iz studia, podaljšanega s šotorom. To je bil resnično podvig celotne tehničnoizvedbene ekipe in izjemnih športnih komentatorjev (Sergio Tavčar, Sandro Vidrih). Takrat sem trdil, da je partner šele pri nas spoznal, kaj pomeni neposredni TV-prenos in da se je od nas marsičesa naučil. Nekateri so mi nasprotovali in celo zamerili. Po končani olimpijadi v Sarajevu pa smo od partnerja dobili potrditev.

Še večji projekt so bile letne olimpijske igre v Seulu leta 1988. Takrat smo manjkajoči tehnični kader dobili iz jugoslovan-skih TV-centrov. Spominjam se, da sem z letalom potoval v TV Beograd po nekaj dodatne opreme. Sodelovanje s Fininvestom je bil uspešen komercialen posel, s programskega stališča pa obdobje s hu-

dimi posledicami za manjšinski program, saj je bilo po prekinitvi sodelovanja treba znova postaviti lastno produkcijo programa.« V tehnološkem smislu je slednje pomenilo povečanje produkcijskih zmogljivosti, ne pa tudi sistemske urejenosti in uvedbe načrtovanega tehnološkega reda. »Z Ljubanom Mljačem sva takrat začela projektno nalogo prostorske širitve – novi studijsko-tehnološki objekt s studiem 3 in postavitvijo nove tehnične baze TV.«

Od konca leta 1995 sta koprski TV in radio povezana v Regionalni RTV center Koper Capodistria. Ob združitvi je bilo skupaj s honorarnimi sodelavci 394 zaposlenih (kadrovski načrt za leto 2019 na primer vključuje 247 zaposlenih in 4 honorarne sodelavce).

Proces združevanja je bil zame zelo naporen

»Spremljali so ga dvomi in nezaupanja, ki so izvirali iz strahu, da bo radio utrpel škodo glede na finančno »potratno« televizijo, in iz dejstva, da sem človek s televizije. Hitro sem moral spoznati specifične delovanja radia. Postavil sem pravila igre, organigram in cilje združevanja. Po slabih dveh letih smo kot vodstvo regionalnega centra ugotovili, da je združitev radia in televizije poleg racionalnejšega poslovanja prispevala tudi k temu, da smo postali močnejši in enakopravnejši člen Javnega zavoda RTV SLO.

Radio je imel skoraj v celoti prenovljeno stavbo, a zastarelo in iztrošeno tehnologijo. Televizija je imela sodobno tehnologijo, omejena pa je bila s tehnološkimi prostori. Zaradi hitrega povečanja lastne produkcije v informativnem, kulturno-umetniškem in športnem programu je nujno potrebovala novi produkcijski TV-studio s pripadajočimi tehnološkimi prostori. Strategijo tehnološkega razvoja in začetek digitalizacije radia sva zastavila z Markom Fillijem, novim vodjem radijske produkcije, projekt novega TV-objekta, komunikacijsko povezanega z obstoječo stavbo TV, pa z Ljubanom Mljačem (vodja TV-produkcije) in arhitektom prof. dr. Francetom Rihtarjem. S sredstvi, pridobljenimi od Italijanske unije, smo takrat kupili tri digitalne avdio mešalne mize za predvajanje radijskih programov in osnovno konfiguracijo produkcijskega sistema Dalet. Žal takrat na RTV Slovenija ni bilo dovolj razumevanja za potrebe TV KC. Dvakratno zavrnitev projekta gradnje novega TV-objekta sem doživljal kot osebni

Vodja Regionalnega RTV centra Koper Capodistria Mikelić v svoji pisarni leta 1996

Prireditve Gospodarstvenik Primorske 2016: z leve direktor Primorskih novic Rok Hladnik, predsednik Republike Slovenije Borut Pahor in Dragomir Mikelić

Na prireditvi Osebnost Primorske 2017: z leve Dragomir Mikelić, generalni direktor RTV Slovenija Marko Filli in minister za Slovence v zamejstvu in po svetu Gorazd Žmavc

V režiji TV studia 1 v Kopru leta 2019

poraz. Prepričan sem bil, da si zaslužimo delovati v ustrežnejših produkcijskih prostorih. Vztrajali smo in uspeli. V. d. generalnega direktorja Peter Mori je končno podpisal gradbeno pogodbo za novi TV-objekt.«

Razvoj terenske produkcije in reportažnih vozil na Radiu in TV KC

V koprskih produkcijah so hitro zaznavali programske potrebe po snemanjih in prenosih na terenu. »Na Radiu so imeli veliko več izkušenj. Sredi 70. let so sami v vozilo »TAM-bus« vgradili avdio opremo, v 90. letih pa v vozilo TAM 130 in tako nadomestili legendarno, na Primorskem in v Italiji zelo znano »karolino« (kombi Fiat 1100) ter staro Siemensovo reportažno vozilo. Na Televiziji smo v 80. letih prvo mobilno režijo z večinoma cenejšo opremo zmontirali v tako imenovanem »scuola busu« in začeli resno terensko produkcijo. Sledilo je večje kombi vozilo z »broadcast« opremo in produkcija tudi za TVS. To je bilo veliko

priznanje za peščico izrednih strokovnjakov, entuziastov, ki so projektirali in sami izdelali reportažno vozilo. Pozneje so načrtovanje, poenotenje tehnologije in nabave reportažnih vozil potekali v tesnem sodelovanju z RAS in TVS. Omenjena reportažna vozila smo nadomestili z novimi in vrhunsko opremo.«

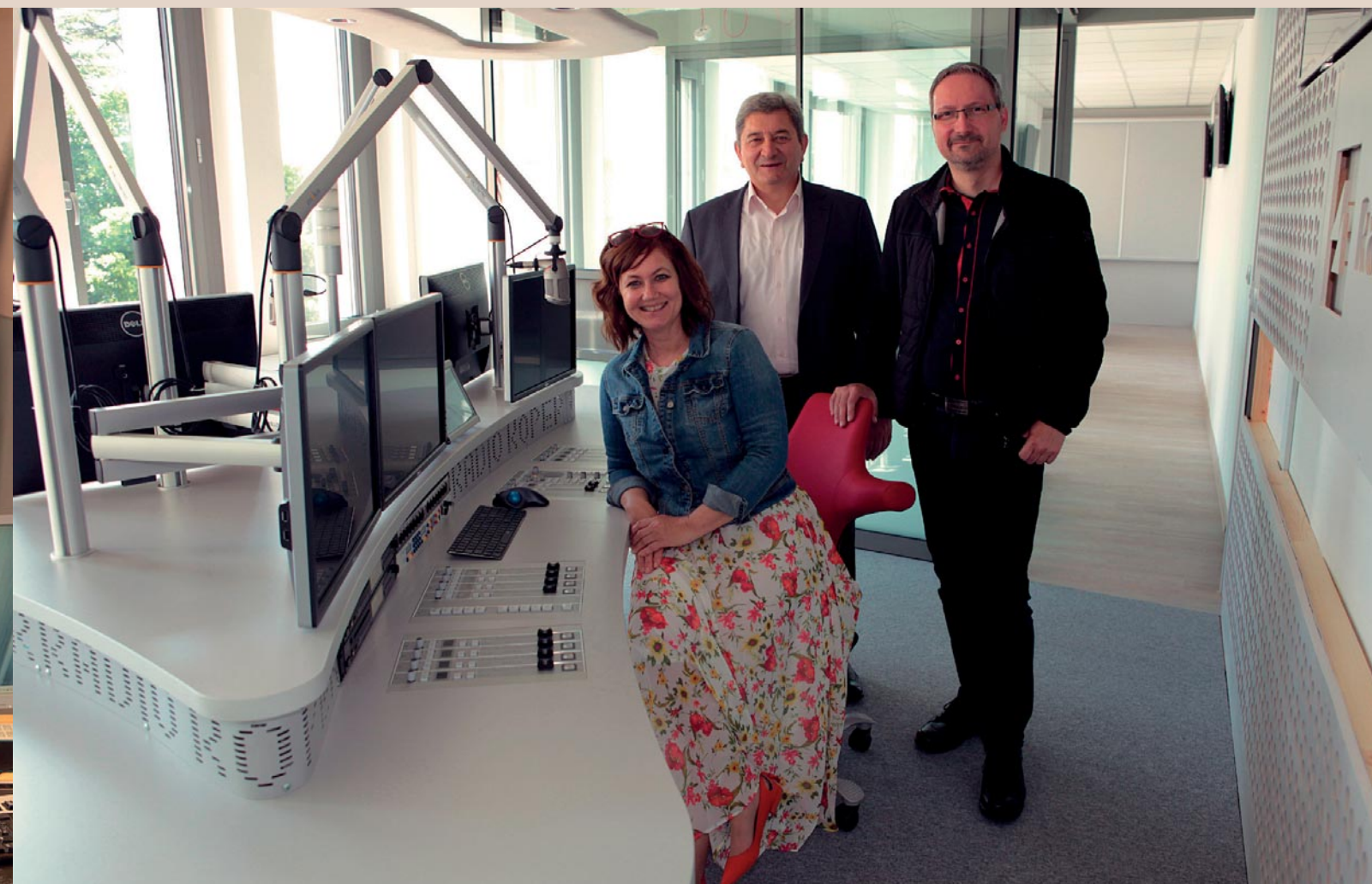
Za obdobje 1996–2008 je značilen pomemben tehnološki in programski razvoj radia in televizije v Kopru. »Programski delavci so se hitro prilagodili spremembam programske produkcije in uspešno ohranjali vlogo najbolj poslušanega radia na Primorskem. Televizija pa je dvigovala kakovostno raven lastne produkcije, bogatila projekt čezmejnne televizije z novimi vsebinami in se še bolj odpirala v obmejni prostor treh držav.

Menim, da je razmeroma ugoden finančni položaj RTV SLO trajal do ponesrečene prenove plačnega sistema leta 2008, ki je poleg pomembnega dviga plač prinesla tudi velika nesorazmerja v plačnih razredih in posledično nezadovoljstvo med

zaposlenimi ter slabšanje »mikroklima« v celotni Radioteleviziji Slovenija. S tem se zaradi nujnih kadrovskih krčenj, ki so posledica nezadostnih finančnih sredstev, spoprijemamo tudi danes.

Kot zapriseženega RTV-jevca me še bolj žalosti, da z zamrznitvijo RTV-prispevka, ki je enak že devet let, država v resnici izčrpa dejavnosti javnega RTV-servisa. Del odgovornosti je verjetno tudi na naši strani, čeprav smo iz lastnih sredstev prenovili v vojni poškodovane oddajnike, pokrili stroške digitalizacije arhivov, sofinancirali filmski sklad itn. Upam si trditi, da je RTV SLO ena redkih institucij, ki s svojimi programi ohranja identiteto slovenskega naroda in manjšin ter si zasluži boljši in manj negotov finančni položaj.«

Letos Radio Koper praznuje častitljivih 70 let. Kljub hudi konkurenci komercialnih postaj je po poslušnosti še vedno med prvimi tremi radii na Primorskem, leta 2018 pa je bil prvi.« Za rojstni dan našega radia smo končali projekt prenove predvajanja regionalnega programa z umestitvijo studia v prenovljene

V novem studiu za predvajanje Regionalnega radijskega programa ob 70. obletnici Radia Koper Capodistria leta 2019: z leve vodja RA-produkcije Kristina Klecin, Dragomir Mikelič in vodja TV-produkcije Blaž Svetina

novinarske prostore. Do konca leta bomo na radiu prenovili še predvajanje italijanskega programa v S 1 in produkcijski studio S 2, ki bo tudi »back up« studio. Skupaj z RAS in RA MB načrtujemo nakup novega produkcijskega sistema. Tako se odpirajo nove produkcijske in izrazne možnosti Radia«.

V korak z današnjim, digitalno obarvanim svetom

Letos so na koprski televiziji prenovili režijo za predvajanje programa in začeli predvajati program v HD-standardu, nadaljuje Dragomir, iz njegove pripovedi pa veje tudi zanesenjaštvo. »Z zadovoljstvom in ponosom ugotavljam, da sta radio in televizija v Kopru sodobno tehnološko opremljena. Na pretekli razvoj in vlogo Radia in TV Koper Capodistria smo v našem obmejnem in multikulturnem prostoru lahko upravičeno ponosni. Po 40 letih dela na RTV SLO še vedno menim, da je biti zaposlen na RTV privilegij, ki se ga mnogi premalo zavedajo.

Mogoče sem res zasvojen z RTV-jem, pa nič za to, saj v tej zasvojenosti uživam.«

Večno vprašanje – kako naprej

»Gre za zahtevno in kompleksno nalogo predvsem za ustvarjalce medijskih vsebin na Radiu, TV in spletu. Hiter tehnološki razvoj ni še nikoli doslej tako izrazito določal novih načinov podajanja vsebin in vsiljeval navade medijskim uporabnikom. Kako najti svoj prostor v svetu, ki je, kot radi rečemo, postal globalna vas? Menim, da se je pri tem treba, kot vedno do zdaj, opreti na kakovostno lokalno ali nacionalno vsebino, a jo podati v sodobnejši obliki, ki bo pritegnila tudi mlajšo populacijo.

Prepričan sem, da ima RC RTV Koper Capodistria dovolj strokovnih in sposobnih ljudi, ki bodo znali prilagajati programe izzivom sodobnega časa. Nadaljevanje razvoja naših programov vidim ob stalnem procesu posodabljanja radia in televizije s sodobno tehnologijo

ter z zagotavljanjem kontinuiranega procesa kadrovskega pomlajevanja, z uresničitvijo naslednjih strateških ciljev: ohranjanje vloge osrednje multimedijske hiše v večkulturnem prostoru na stičišču treh držav oziroma regij Primorske, hrvaške Istre in Furlanije - Julijske krajine, nadgradnja projekta čezmejnega radia in televizije s sosednjimi medijskimi hišami v Trstu in Hrvaški Istri ter krepitev lastne identitete programov v tesnem sodelovanju s programi nacionalnega radia in televizije.

Moje delo in obveznosti na RTV SLO so večinoma presegale osemurni delovnik, tako da ni ostalo veliko časa za druge aktivnosti, ki me veselijo. Verjamem, da se bom v prihodnje lahko bolj posvetil knjigam s področja umetnostne zgodovine in sociologije, dobrim filmom in športu. Veselim se tudi kakšnega daljšega potovanja.«

Besedilo: Jože Skok
Foto: osebni arhiv
Dragomirja Mikeliča

Čuvaj/Watchdog 2020

Društvo novinarjev Slovenije je 27. 11. 2020 podelilo nagrade s področja novinarstva v Sloveniji. Med prejemniki so tudi sodelavci RTV Slovenija, in sicer dopisnik iz Italije Janko Petrovec in sodelavci uredništva drugega programa RA Slovenija – Vala 202.

Janko Petrovec je prejel čuvaja za izstopajoči novinarski dosežek, Val 202 pa pohvalo porote prav tako za izstopajoči novinarski dosežek.

Obrazložitev nagrade:

»Njegove reportaže so kot vroče žemljice, ne moremo se jim upreti. Nihče se ne vpraša, o čem govorijo, on kot njihov avtor je zadostno zagotovilo, da so dobre. Epidemija covid-19 je v prvem valu najhuje prizadela prav Italijo. V tem zahtevnem času je z neizmerno energijo, iskanjem natančnih informacij, inovativnimi pristopi in nenazadnje tudi sočutjem do prizadetih izpolnil vse zahteve na trenutke nenasitnih redakcij v Ljubljani. Prebroditi in z gledalci deliti je znal tudi lastno samoto in stiske, ki so sprožile spomine še na druge nesreče, o katerih je poročal v času svojega dopisovanja iz Italije. Po potresih porušena mesta, pod porušenimi mostovi izgubljeni življenja, ladje, ki rešujejo begunce. Preko njega smo bili tam tudi mi.«

Obrazložitev pohvale porote za izstopajoči novinarski dosežek za sodelavce VALA 202

»Epidemija koronavirusa je močno spremenila novinarsko delo in pričakovanja javnosti. Ustvarjalci programa so skladno z razmerami in potrebami poslušalcev popolnoma prilagodili programsko shemo, procese dela in ponudili nove izvirne vsebine, tako v klasičnem radijskem etru kot v digitalnem okolju. Zagotavljali so ažurne servisne informacije, vzpostavili forum zmnosti in verodostojnosti, obenem pa nadomeščali sicer odpadla druženja v živo. Navdušili so z vsebinami, kot so *Koncerti doma*, *Vrnitev v prihodnost* in *Izlet doma*. V polnosti so izpolnili vse vloge medija, da informira, izobražuje in zabava.«

Iskreno čestitamo vsem prejemnikom nagrad. Vaše odlično delo utrjuje ugled in poslanstvo RTV Slovenija v družbi.

In memoriam

Poslovil se je Januš Luznar. Vsakič je težko, ko se od nas za zmeraj poslavljaajo ljudje, ki so bili vse svoje poklicno življenje zapisani naši hiši. Dobrobit te hiše jim je bila pomemben del življenja še po tem, ko se jim je uradno iztekla delovna doba. Januš se je na Radiu Slovenija zaposlil kot mlad tonski tehnik, ki je med drugim pospremil tudi rojstvo Vala 202. Spremembe, ki jih je prinesla računalniška tehnologija, so mu predstavljale izziv in prinesle novo znanje, ki ga je koristno uporabljal v skupini za glasbena snemanja. V svoji karieri je posnel številne vrhunske soliste in orkestre pod vodstvom priznanih dirigentov. Delo zvočnega mojstra bo za vedno ohranjeno na posnetkih s festivalov, posnetkih znamenitih terenskih radijskih oddaj, Slovenske popevke, koncertov v Cankarjevem domu in številnih drugih glasbenih dogodkov, ki so bili predvajani na slovenskih in evropskih radijskih programih ter postajah EBU. S svojim izjemnim delom je v zgodovini slovenskega radia soustvarjal pomembne posnetke časa, ki ga več ni.

V 80. letih je vodil zahtevno montažo snemalnega Studia 26, ki je takrat spadal med tehnološko najnaprednejše studie v tem delu Evrope. Bil je pomemben del zvočne izvedbe evrovizijske popevke Eurosong v Zagrebu in nekaterih velikih koncertov ter festivalov v nekdanji skupni državi.

Ob strokovnem delu zvokovnega mojstra je veliko časa namenil kolektivnemu sodelovanju delavcev RTV SLO pri upravljanju naše hiše. Bil je med pobudniki ustanovitve Sveta delavcev RTV Slovenija, v katerem je sodeloval od leta 2001 do 2010. Šest let je Svet delavcev RTV SLO tudi vodil. Kot predsednik Sveta delavcev RTV SLO je podpisal izjemno pomemben participacijski dogovor med delavci in vodstvom, ki je v veljavi še danes in daje zaposlenim izjemno pomembno vlogo pri soupravljanju največje medijske hiše v Sloveniji. Tako je tudi oral ledino delavskega soupravljanja v javnih zavodih. Zaradi njegove zavzetosti na tem področju so ga tako sodelavci kot člani Združenja svetov delavcev Slovenije zelo cenili. V spominu ga bomo ohranili kot človeka, ki mu je bil delavec vedno na prvem mestu.

Izgubili smo umirjenega, nekonfliktnega, cenjenega sodelavca, ki je tudi v najbolj perečih situacijah znal ohraniti mirno kri. Njegov odnos do sodelavcev je bil spoštljiv, vedno jim je bil pripravljen prisluhniti in pomagati.

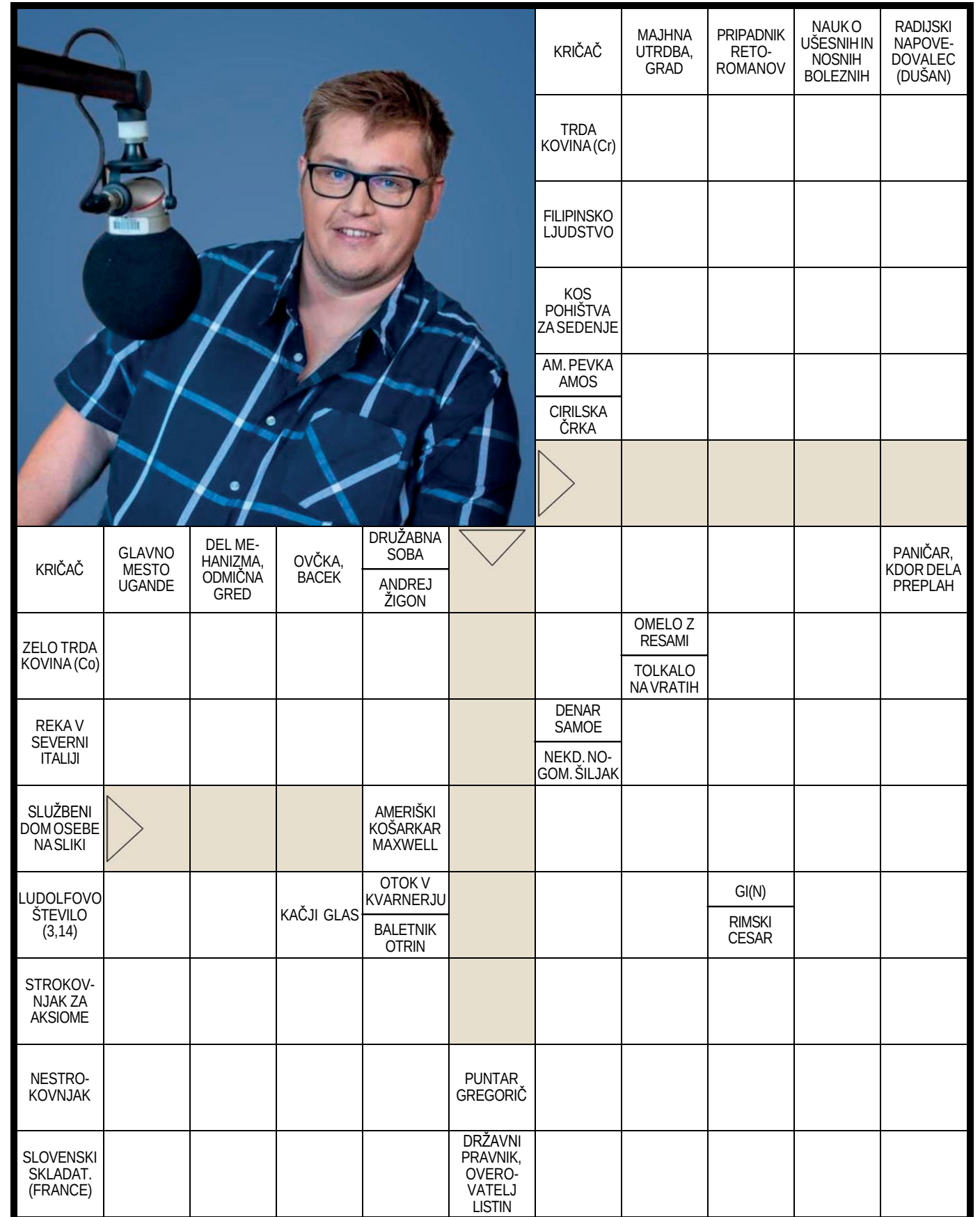
V eni od predstavitev je o našem kolektivu zapisal: »Iz svojih izkušenj vem, da je večina uslužbencev v naši hiši izjemno profesionalna, lojalna in tudi odgovorna. RTV-programe pa bi v prihodnosti lahko še izboljšali, če bi bolj prevladovali iskreni občutki poklicne pripadnosti in predanosti,

tehnično-tehnološki pogoji, ki ustrezajo potrebam nacionalnega Radia in Televizije, kvalitetni medčloveški odnosi, boljša organizacija dela in predvsem ustrezno nagrajevanje uslužbencev.«

Januš Luznar se je za vedno poslovil. Spominjali se ga bomo kot priznanega zvokovnega mojstra in pomembnega soustvarjalca sodobnega delavskega soupravljanja zaposlenih na RTV SLO. Tisti, ki smo ga poznali, ga bomo v spominu ohranili predvsem kot srčnega človeka.

Svet delavcev RTV Slovenija

Rešitve nagradne križanke pošljite na naslov kricac@rtvslo.si. Izžrebali bomo tri nagrajence.

Rešitev križanke – Kričac (oktober 2020): MOJCA DELAČ; PROMETEJ
Nagrajenci: Marta Brezar, Rudi Vrbanić, Marko Mahkovec

RADIO
TELEVIZIJA
SLOVENIJA

Solidarno in odgovorno. Tudi v 2021.

Veselo,

zdravo,

srečno!